

La Coma

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: a la zona nord-est del terme municipal.
Alçada: 507

Coordenades:

Latitud: 41.7803
Longitud: 2.03103
UTM Est (X): 419476
UTM Nord (Y): 4625837

Classificació

Número de fitxa: 08128 - 7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Renaixement Popular
Segle: XVI-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Alguns dels edificis mostren parts deteriorades, especialment visible en les estructures complementàries de l'explotació; a més, la casa principal fa anys que no està habitada.

Protecció: Inexistent

Número inventari: 16778

Generalitat i altres inventaris:

Accés: Fàcil

Ús actual: Residencial

Titularitat: Privada

Titular: 001501600DG12F0001JG

Autoria de la fitxa: Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: ds., 03/11/2018 - 01:00

Descripció

Construcció aïllada, a quatre vents, que ha sofert al llarg del temps diverses ampliacions i modificacions que han modificat l'estructura original. Actualment presenta un cos d'edifici principal de planta gairebé quadrada i estructurat en alçat en planta baixa, dos pisos amb coberta de teules de dues vessants amb el carener orientat en paral·lel a la façana principal. A la part septentrional s'hi adossa un cos d'edifici on en un dels pilars de suport de la coberta de teules a una vessant realitzats amb grans carreus de pedra, hi ha inscrit en relleu la següent llegenda: "JOSEPH COMA / FEV FER LA TINA / LO ANY 1824". Actualment, aquest cos d'edifici es troba en un estrat de conservació força precari; aquest volum acull tres tines. Al cos d'edifici principal hi destaquen dues garites de defensa circulars muntades damunt tres semicercles de carreus de pedra, amb espitlleres als angles nord-oest i sud-est, és a dir, en l'eix diagonal de l'edifici, situades a l'alçada de la segona planta, la qual cosa confereix a l'edifici un caràcter senyoriuol i de defensa. A la façana principal destaca el gran portal d'accés a l'interior, amb un gran arc de mig punt amb grans dovelles regulars muntades damunt uns grans brancals de grans carreus de pedra. La dovella central disposa l'escut de la casa amb la inscripció "BARTOM / COMA / 1590". Els murs exteriors són de carreus de pedra força regulars disposats en filades, també força regulars. Els quatre angles de l'edifici estan reforçats amb una cantonera de grans carreus de pedra regulars. Pel que fa a les obertures, la façana principal presenta diverses tipologies i mesures, és a dir, poca unitat estilística motivada per les constants reformes i ampliacions que s'han produït. Així, damunt del portal d'accés s'observa una gran finestra amb notables emmarcaments realitzats amb grans carreus de pedra en els brancals i llinda i ampit monolítics, elements motllurats a la cantonera. Altres finestres més petites amb emmarcaments similars es distribueixen per la façana destacant un balcó ampitador a la darrera planta, a tocar l'angle sud-oest de l'edifici. Les dues façanes restants presenten diverses finestres de les mateixes característiques, és a dir, amb brancals realitzats amb carreus de pedra regulars, llindes i ampits motllurats de pedra monolítica. A la zona de l'era es localitza una inscripció en un carreu amb la següent llegenda: "1883 / YNES COMA / SO FET ENRA / JOLAR LA ERA / EN JURIOL". A tocar la casa es localitza la capella, un senzill edifici de planta rectangular i d'una nau, amb una petita sagristia adossada al mur de llevant. La llinda de la porta té la següent inscripció "Dies fundationes die 4 de agost del any 1759".

També a tocar el cos principal de la casa es localitza una construcció de planta rectangular, sembla que corresponent a la masoveria del conjunt, organitzada en alçat en planta baixa, dos pisos i coberta de teules a una sola vessant. Es tracta d'una senzilla construcció amb murs de pedra formant un paredat comú força irregular. En una de les finestres i inscrita a la llinda es pot llegir la data de "1795".

Observacions:

La masia la Coma conforma un gran complex format per diversitat d'edificis i construccions pròpies d'un gran mas, al qual, en aquesta cas, s'hi afegixen tot un seguit d'estructures i elements que formaven part de l'antiga empresa de jardineria que hi tenien instal·lada els mateixos propietaris del mas. En aquest sentit, destacar l'existència d'estructures de diversos hivernacles, de parterres, diferents zones de planter d'arbres amb diversitat d'espècies, entre altres elements i estructures que en formaven part. També fer esment a l'existència de restes d'una antiga estació de ferrocarril, situades prop de la masia, vers a migdia; el projecte d'aquest ferrocarril no es va arribar a completar, havia de comunicar el poble de Monistrol de Calders amb la masia.

Història

La nissaga Coma de Monistrol de Calders, apareix referenciada en el fogatges de 1497 i de 1553, dins la veueria de Manresa. En data 1516 el propietari era Valentí Coma.

El volum principal de la casa sembla correspondre a un edifici d'època renaixentista, bastit segurament pels volts de 1590, segons la data que consta a la dovella de la porta principal d'accés a la casa. La família Coma va comptar amb membres que van ocupar destacats càrrecs religiosos, com rector de l'església de Sant Jaume Apòstol de Barcelona, al 1696, o vicari general de la Diòcesi, al 1701.

La gran masia que ens ha arribat avui dia és el resultat de diferents períodes constructius, que van anar modificant i ampliant el conjunt del mas, especialment des de finals del segle XVIII i durant tot el segle XIX. En aquest sentit, esmentar que al 1795 es construï la casa del masover, segons data inscrita en un carreu de l'edifici. Una altra ampliació fou al 1824 quan es bastí el cos de les tines, afegit a tocar de l'angle més nord de la masia. Al 1883 consta que es va enrajolar l'era, situada al sud de la casa principal, on es conserva una pedra que ho testimonia.

A principis del 1900 la casa principal va partir un important incendi que afectà considerablement el seu interior, comportant que la casa restés abandonada fins als anys 60, període en que es van dur a terme algunes actuacions, com refer un dels forjats i la teulada. Aquestes actuacions es realitzaren arran del canvi de propietari, que a més de les esmentades reformes, va instal·lar un complex de jardineria i va construir part d'una infraestructura de ferrocarril a la finca que no va arribar a estar completada. Actualment, les instal·lacions de la jardineria i del ferrocarril estan abandonades.

Bibliografia

-ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, LI. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

-PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.

-GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

